

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Priecelovej a členiek JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu: **P. H., bytom O.**, proti žalovanému **T. J. L., R.**, o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške **390,78 Eur**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 36Cb/279/95-Km-203 zo 16. novembra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 36Cb/279/95-Km-203 zo 16. novembra 2009 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 71,85 Eur titulom úrokov z omeškania do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení súd konštatoval, že žalobca v konaní uplatňoval úroky z omeškania len za obdobie od splatnosti faktúr do 30. 11. 1994. Až podaním, doručeným na súd 09. 03.2009, si žalobca uplatnil úroky z omeškania v celom rozsahu, t.j. od splatnosti faktúr až po ich úhradu zo strany žalovaného. Vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania preto

súd okrem úrokov z omeškania za obdobie od splatnosti jednotlivých faktúr do 30. 11. 1994, považoval za premlčané všetky úroky z omeškania, vyúčtované za obdobie do 09. 03. 2005.

Faktúru č. 116/93, vystavenú na sumu 5 096,-- Sk, splatnú dňa 27. 05. 1993, žalovaný uhradil v dvoch splátkach, dňa 20. 10. 2003 sumu 4 395,-- Sk a dňa 21. 12. 2006 sumu 701,-- Sk. Žalovaný je povinný z tejto faktúry zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania v uplatnenej výške nasledovne: zo sumy 4 395,-- Sk od 28. 05. 1993 do 30. 11. 1994, t.j. za 552 dní omeškania je úrok z omeškania vo výške 697,90 Sk, a zo sumy 701,--Sk úrok z omeškania od 28. 05. 1993 do 30. 11. 1994, t.j. za 552 dní omeškania predstavuje sumu 111,30 Sk, a napokon zo sumy 701,-- Sk je nepremlčaný úrok z omeškania od 09. 03. 2005 do 21. 12. 2006, t.j. za 651 dní omeškania vyčíslený sumou 131,70 Sk.

Faktúru č. 157/93 vystavenú na sumu 1 250,-- Sk a splatnú dňa 01. 07. 1993 uhradil žalovaný žalobcovi dňa 21. 12. 2006. Za meškanie s úhradou tejto faktúry je nárok žalobcu na úrok z omeškania v ním uplatnenej sadzbe 10,5% p. a. nepremlčaný za obdobie od 02. 07. 1993 do 30. 11. 1994, t. j. za 517 dní omeškania vo výške 185,90 Sk a za obdobie od 09. 03. 2005 do 21. 12. 2006, t. j. za 651 dní omeškania vo výške 234,80 Sk.

Faktúru č. 188/93 vystavenú na sumu 2 440,-- Sk a splatnú dňa 27. 07. 1993 žalovaný uhradil dňa 21. 12. 2006. Za meškanie s úhradou tejto faktúry je nepremlčaný nárok žalobcu na vyúčtované úroky z omeškania v rozsahu od 28. 07. 1993 do 30. 11. 1994, t.j. za 491 dní omeškania vo výške 344,60 Sk a napokon za obdobie od 09. 03. 2005 do 21. 12. 2006, t.j. za 651 dni omeškania vo výške 458,40 Sk.

S poukazom na ustanovenia § 387 ods. 1, § 388 ods. 1, 391 ods. 1, 397 a 502 ods. 1 Obch. zák. dospel súd k záveru, že žalobca má voči žalovanému právo na zaplatenie úrokov z omeškania v celkovej výške 2 164,60 Sk, čo predstavuje 71,85 Eur. Vo zvyšku žalobcom uplatnených úrokov z omeškania súd návrh z dôvodu žalovaným vznesenej námietky premlčania zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že v konaní bol úspešnejším účastníkom žalovaný, avšak nakoľko si náhradu trov konania neuplatnil, neboli mu priznané.

Proti zamietavej časti rozsudku podal žalobca v zákonom stanovenej lehote podľa ust. § 204 ods. 1 O. s. p. odvolanie. Namietal nesprávne právne posúdenie danej veci vzhľadom na skutočnosť, že súd prihliadol na vznesenú námietku premlčania.

Žalobou si uplatnil voči žalovanému pohľadávku skladajúcu sa z troch súm: 5 096,--Sk z faktúry č. 116/93, ktorá sa stala splatnou dňa 27. 05. 1993, 1 250,-- Sk z faktúry č. 157/93, ktorá sa stala splatnou dňa 01. 07. 1993 a 2 440,--Sk z faktúry č. 188/93, ktorá sa stala splatnou dňa 27. 07. 1993. Na základe rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 240/01 sumu 4 395,-- Sk, čo predstavovala časť sumy z faktúry č. 116/93 mu žalovaný uhradil dňa 20. 10. 2003. Na základe rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 36 Cb 279/95-124 mu žalovaný vyplatil dňa 21. 12. 2006 spolu 4 391,--Sk, ako zvyšok nezaplatennej sumy z faktúry č. 116/93 v sume 701,-- Sk, sumu 1 250,-- Sk z faktúry 157/93 a sumu 2 440,-- Sk z faktúry č. 188/93.

Podľa tabuľky základnej úrokovej sadzby NBS úroková sadzba od 01. 01. 1993 do 19. 12. 1993 predstavovala 9,5%. Tvrdí, že so splatením sumy 5 096,-- Sk bol žalovaný v omeškaní po dobu 3 798 dní, čo pri dennom úroku 1,466% predstavuje sumu 5 567,76 Sk. So splatením sumy 701,-- Sk bol žalovaný v omeškaní po dobu 4 656 dní, čo pri dennom úroku 0,202% predstavuje sumu 999,41 Sk. So splatením sumy 1 250,-- Sk bol žalovaný v omeškaní po dobu 4 921 dní, čo pri dennom úroku 0,359% predstavuje sumu 1 769,54 Sk. So splatením sumy 2 440,-- Sk bol žalovaný v omeškaní po dobu 4 895 dní, čo pri dennom úroku 0,702% predstavuje sumu 3 435,89 Sk.

Dodal, že žalobou, podanou dňa 12. 12. 1994, si uplatnil aj úrok z omeškania. K žalobe pripojil vyúčtovanie úrokov a pokiaľ Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol platobným rozkazom sp. zn. 36 Cb 279/95 zo dňa 29. 01. 1998 rozhodol správne aj o úrokoch z omeškania. Žalovaný však proti platobnému rozkazu podal odpor a od tej doby mal prvostupňový súd problém rozhodnúť nielen o ním uplatňovanej žalovanej sume, ale aj

o úrokoch z omeškania. Tvrdí, že úroky si uplatnil spolu so žalobou a nárok na úroky z omeškania nie je premlčaný. Jeho vyjadrenie zo dňa 06. 03. 2009 neznamenal, že iba týmto podaním si úroky uplatnil, tieto si len podľa výzvy súdu vyčíslil, to však neznamená, že neboli uplatnené a nemá na ne zákonný nárok. Preto navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 390,78,-- Eur (11 772,60,- Sk) titulom úrokov z omeškania do troch dní po právoplatnosti rozsudku, alebo, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň požadoval priznať aj trovy konania.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný. Namietal porušenie jeho ústavných práv, pretože počas konania, trvajúceho 15 rokov, je v právnej neistote. Tvrdí, že sa jednostranne vychádzalo v ústrety zavádzajúcim a nepravdivým tvrdeniam žalobcu. Trvá na tom, aby vo veci už bolo s konečnou platnosťou rozhodnuté. Za situácie, kedy posledné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevyhovelo žalobcovi, prvostupňový súd zmenil jeho závery a pripustil zmenu návrhu. V tom vidí porušenie jeho ústavných práv, ktorých sa bude domáhať. Prvostupňový súd porušil procesné ustanovenia pri rozhodovaní, keď podľa § 226 O. s. p. je viazaný právnym názorom i predmetom sporu, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky. Prvostupňový súd túto viazanosť porušil. Najvyšší súd Slovenskej republiky v zrušujúcom uznesení vyslovil právny názor, že žalobca nemá právo na dohodnutý úrok 0,1% denne, pretože nepredložil dohodu zmluvných strán o úroku z meškania, aj keď nepreukázal dohodu o úroku, má právo na zákonný úrok z meškania podľa § 369 Obch. zák. platný pre rok 1994, má nárok na úrok v rámci predmetu sporu, teda odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúr (28. 05. 1993, 02. 07. 1993 a 28. 07. 1993) do 30. 11. 1994. Dodal, že žalobca v súlade s predmetom sporu a v súlade so závermi odvolacieho súdu má nárok na zákonný úrok z omeškania 9,5% ročne (úroková miera podľa § 369 obch. zákonníka v r. 1993) a to: faktúra č. 116/93 za 5 096,-- Sk od 28. 05. 1993 do 30. 11. 1994, t. j. 552 dní - výpočet úroku: $9,5\% \text{ p. a. z } 5\,096,--\text{Sk} = 484,12 : 365 \text{ dní} = 1,326 \text{ denne} \times 552 \text{ dní omeškania} = 732,-- \text{ Sk}$; faktúra č. 157/93 za 1 250,-- Sk od 02. 07. 1993 do 30. 11. 1994, t. j. 517 dní - výpočet úroku: $9,5\% \text{ p. a. z } 1\,250,-- \text{Sk} = 118,75 : 365 \text{ dní} = 0,32 \text{ denne} \times 517 \text{ dní omeškania} = 168,-- \text{ Sk}$; faktúra č. 188/93 za 2 440,-- Sk od 28. 07. 1993 do 30. 11. 1994 t.j. 491 dní - výpočet úroku: $9,5\% \text{ p. a. z } 2\,440,--\text{Sk} = 231,8 : 365 \text{ dní} = 0,635 \text{ denne} \times 491 \text{ dní omeškania} = 312,-- \text{ Sk}$. V zmysle uvedeného má za to, že žalobcovi patrí zákonný úrok vo výške 1 212,--

Sk (40,23 Eur). Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok prvostupňového súdu, nezrušil však uznesenie prvostupňového súdu, ktorým nebola pripustená zmena návrhu, pretože proti takému uzneseniu odvolanie ani nie je prípustné (§ 202 ods. 3 písm. f/ O. s. p.), neboli ani dané dôvody na pripustení zmeny návrhu podľa § 95 ods. 2 O. s. p.. Dvanásť rokov sa konalo o predmete sporu 4 571,-- Sk = 0,1% denne do 30. 11. 1994. Uviedol, že prvostupňový súd sa necítil byť viazaný závermi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď nerozhodol o totožnom predmete sporu ako Najvyšší súd Slovenskej republiky, konal totiž aj o úroku z meškania po 30. 11. 1994. Nesprávne sa vysporiadal aj so vznesenou námietkou premlčania. Predmetom pôvodného návrhu bol nárok na zaplatenie 0,1% úroku z meškania denne (36,5% ročne) do 30. 11. 1994, vyčíslený žalobcom vo výške 4571,-- Sk. Tento úrok je nepremlčaný, avšak patrí mu len vo výške 9,5% ročne (§ 369 Obch. zák.) v celkovej výške 1 212,-- Sk (40,23 Eur). Žalobca úrok za čas po 30. 11. 1994 do zaplatenia, teda nad pôvodne uplatnenú sumu 4 571,-- Sk uplatnil na súde až podaním zo dňa 09. 03. 2009 (žiadal úrok 390,78 Eur = 11 772,64 Sk), ktorý prvostupňový súd považoval za zmenu návrhu. Aj pri aplikácii 4-ročnej premlčacej lehoty treba ustáliť, že žalobcovi by vznikol nárok na úrok z meškania 4 roky pred jeho uplatnením na súde. Keď zmenu návrhu podal dňa 06. 03. 2009, potom nepremlčané úroky by boli tie úroky, na ktoré vznikol nárok od 09. 03. 2005 do 06. 03. 2009. Nárok na všetky úroky z meškania, ktoré vznikli pred dátumom 06. 03. 2005, je premlčaný. Z uvedeného je zrejmé, že sú premlčané úroky z meškania od 30. 11. 1994 až do zaplatenia faktúr, ktoré boli uplatnené aj podľa názoru prvostupňového súdu až dňa 06. 03. 2009. Vyjadrenia žalobcu sú sústavne záludné a účelové. Po zrušení veci NS SR tiež uviedol, že v podaní zo dňa 09. 03. 2009 požadoval žalobca priznať úrok 390,78 Eur, teda aj za dobu po 30. 11. 1994. Súd je viazaný predmetom sporu čo do základu a čo do výšky. Žalobca predmet ohraničil výškou 4 571,-- Sk a časom do 30. 11. 1994, pretože do tejto doby bol uvedený výpočet úroku vo výške 0,1% denne uskutočnený. Predmet sporu rozšíril až 09. 03. 2009 a rozšírený predmet sporu je premlčaný.

Preto požiadal odvolací súd, aby nevyhovел odvolaniu žalobcu, odvolanie zamietol a potvrdil zamietavé rozhodnutie krajského súdu.

Pre náhradu trov konania požiadal aplikovať § 150 ods. 1 O. s. p., pretože žalobca tvrdenia sústavne menil, dopĺňal, celý súdny spor jeho vinou trvá 15 rokov. Navrhuje, aby mu náhrada trov nebola priznaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa s poukazom na nesprávne právne posúdenie veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). V tejto súvislosti namieta, že súd nesprávne posúdil začiatok plynutia lehoty na uplatnenie jeho práva na zaplatenie úrokov z omeškania za oneskorené zaplatenie faktúr č. 116/93, 157/93 a 188/93, ktorými vyúčtoval žalovanému hodnotu poskytnutých prepravných služieb.

Žalobou zo dňa 12. 12. 1994 si žalobca okrem práva na zaplatenie ceny poskytnutých prepravných výkonov vo výške 8 786,-- Sk uplatnil aj právo na zaplatenie úrokov z omeškania, ktorých výšku vyčíslil sumou 4 571,-- Sk s tým, že ich zaplatenie požaduje za obdobie do 30. 11. 1994. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, podľa ktorého právo na úroky z omeškania bolo uplatnené žalobou až do zaplatenia ceny poskytnutých prepravných výkonov.

Ako vyplýva z obsahu spisu, až podaním doručeným, súdu prvého stupňa dňa 09. 03. 2009 si žalobca uplatnil právo na úroky z omeškania od splatnosti faktúr do ich zaplatenia. Zmenu žaloby súd pripustil uznesením zo dňa 16. 11. 2009. Vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania preto súd dôvodne považoval právo na úroky z omeškania do zaplatenia predmetných faktúr za uplatnené dňa 09. 03. 2009. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia tak, ako ho uviedol súd prvého stupňa (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Keďže odvolací súd nezistil existenciu žalobcom namietaného odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil (§ 219 O. s. p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O. s. p. Keďže žalovaný si ich v odvolacom konaní neuplatnil, neboli mu ani priznané.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová